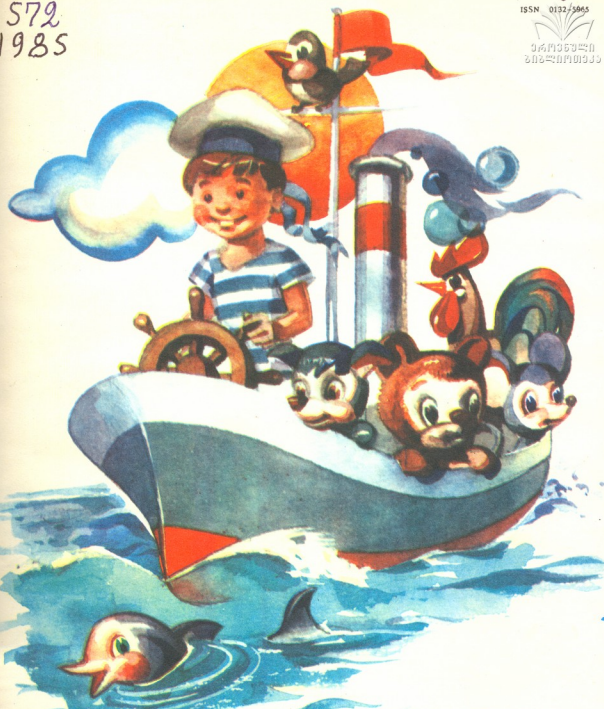

572
1985

ISSN 0132-5965
ՀԱՅԿԵՍՏԱՆԻ
ՇՆՆԱԿԱՆ
ՊԱՐԻՈՒՄ

1985 թ. ՅԱՅՈՒՆԻՄ Ռ. 8

ՀԱՅԿ

ანა იმედიძე

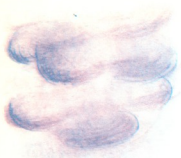
საყვიის ლრუბლები

ვენახ-ვენახ ნიკა
მოუძღვდა თიკანს.
თოხნი ელა მხარზე.
ულიმოდა ვაზებს.
უცებ შავი ჯანლი
ჩამოაწვა სოფელს,
— ღაგილუქეთ, სეტყვა
ყურძენს დაბლა მოფენს!
ტელეფონში ნიკას
უთხრეს:—შშვიდავ იყავ!
მაღე რეგა ლრუბელს
ღაგუფდეთავთ უბეს!
ატყვა სროლა, ბათქი,
გადიწმინდა ზეცა,
გაუხარდა ყველას,
აგდრის დარით შეცვლა.
ვენახ-ვენახ ნიკა
აბაღაზებს თიკანს.
თოხნი უღვეს მხარზე,
ეფერება ვაზებს.

შალვა გიგაშვილი

იასამანი

პატარა იასამანო,
მიწაზე მზის დარგული ხარ,
ცის ნამით პირდანაბანო,
იხარე, შენი გულისა!
ამწვანდო, ააშრიბდე
ხასხასა კაბის კალთანი—
ფირუზფარე ააშხიანე
ოცნება აღად-მართალი.
მოფინე ირგვლივ სურნელი
ყოვლისა დამატკობელი
და იყავ მარად მსურველი.
ასარო ქაღალქ-სოფელი.

სულ ერთი თვის დაწყებულია ომი—უკან იხევს ჩვენი ჯარი, ერთმანეთის მიყოლებით ტოვებს ქალაქებს და, რა თქმა უნდა, სოფლებსაც. ასეა საჭიროო—გვანუგეშებენ. მეც სულ ახლახან გადაველ მეორე კლასში და ზაფხულის არდადეგებმაც გააჩუმა სკოლის ზარი. ჩამოდგა ზაფხული და ისეთი გვალვა მოიყოლა, ლამის წყანედ დააქენოს ფოთოლი. ვიდრე ცურვას ვისწავლიდი, მაშინ არ მიშლიდნენ ჩვენები საბანაოდ სიარულს, ახლა რათას დამიშლიან! მაგრამ ყოველდღე მაინც ვერ მივდივართ ბიჭები—ალაზნის არხამდე შვიდი კილომეტრია. ბანაობა იმდენი არაფერი, ამ მანძილის ჩავლა—ამოვლა გვდღის თუ გვდღის! გაიჭრა ყანები და, სამშობლოს დამცველებს არ მოგვიშვიდესო, დედებსა და ბებიებს დავყვებით კოლექტივში—თავთავსა ვკრფეთ. გაიტანეს ძნა და ახლა საჩვენოდ ვეძებთ თავთავს. შუადღისას პაპანაქება რომ ჩამოგნებდა, დიდები ჩრდილში ისვენებენ, ბიჭები კი საბანაოდ გავრბივართ არხზე.

ზედ არხის პირას, წყლის თავზე გადახრილი მტირალა ტირიფი დგას. ავალთ ამ დაკოყრილ მტირალა ტირიფზე და იქიდან ვეშვებით თავით.

ერთხელაც მორგვეს კოლექტივის ქედგახეხილი კამეჩები. როგორც რიგი და წესია, ბებიაკამეჩი მოუძლოდათ წინ. გაჩერდა ბებიაკამეჩი, წყალს ჩახვდა, მერე მარცხნივ შებრუნდა, ჩასსვლელისაკენ. წყალში რომ შედგაფუნდა, სხვებიც მაშინვე შეჰყვნენ.

მაშინ საღ გვექონდა მანქანები, ტრაქტორიც; პა და პა, ორი თუ დაცოდვილობდა ხენა-თესვისას. ჰოდა, სოფლის ბარაკა-სიმდიდრეც სწორედ ამ დროს იყო, ამაგიანი პირუტყვის სიმრავლეზე იყო დამოკიდებული—კამეჩისა და ხარისა.

ვიდრე მკითხავდეთ, ეს ბებიაკამეჩი რაღაო, ბარემ გეტყვით—კამეჩების წინამძღოლსა ჰქვია. ასეთი კამეჩი უცვლელად ღურკამეჩია, თანაც ყველაზე ხნიერი. არ ვიცი, როგორ ირჩევიან და რანაირად, მაგრამ ის კი კარგად ვიცი, ყველა რომ მას ემორჩილება: არც ერთი კამეჩი ნაბიჯსაც არ გადაგამს მის წინ, გაჩერდება და სხვებიც ჩერდებიან. თუ გაჯიუტდა ან გადაირია, მტრისას! მეკამეჩეები თუ მეურმეები გამორჩეული ყურადღებითაც ამიტომ გქცვიან, უფრო სწორად—უფრებიან. მაგრამ ბებიაკამეჩის გონიერება უფრო სხვა რამით გამოიხატება.

ბებიაკამეჩი
ელზარ ზამბაჩიძე
გამომცემლობა

რომელმაც ფურკამეჩმა როდის უნდა მოიგოს ლოდო-ზაქი, საოცარი სიზუსტით საზღვრავს. თუ დამწყვედელია ბოსელში, ჯერ როყინით უხმობს პატრონს, თუ ვერ მიაწვდენს ხმას, იქაურობას დაღეწავს—გავეშდება, გავარდება გარეთ—მანც გააგებინებს პატრონს. ისეთი შემთხვევაც ყოფილა, ვერ უნახავს პატრონი და სხვა წაუყვანია მისახმარებლად; უცხო, გამოცდილი მესაქონლე ადვილად იგებს, ბებიაკამეჩი რატომაც არის შეწირალეზულ-შეწუხებული და მაშინვე გაპყვება ხოლმე. ხალხი ბრძენია—წინამძღოლოს აღმათ ამიტომ შეარქვა ბებიაკამეჩი.

იმას ვამბობდი: მტირალა ტირიფს ზემოთ შემოდგაფუნდნენ კამეჩები. გვაღვავა, სადაცაა ზურგების, სიმინდის, ხეხილის რწყვა დაიწყება და არხივ გააპიანებული მოდის. ჩაყვარ-

ნენ წყალში კამეჩები, ნებივრობენ—ჩაყვრენ თავს და როდის-როდის ამოყვრენ ხოლმე თან, რა თქმა უნდა, იცოხნებიან გრძელწვერთ ადგილზე წვანანო, მაგრამ დინებას ნელ-ნელა, თითქოს შეუმჩნევლად, მაინც მიაკვს ქვემოთ—თანდათან გვიანლოდებოდა.

მტირალა ტირიფიდან ისევ ვბტებით თავით. ჩემი რიგი მოვიდა და ის-ის იყო, დავიხარე გალასატომად, ნიკა მეურმემ დამიძახა კიდევაც, არ გადახტეო, მაგრამ უკვე გვიანი იყო. ჩავეშვი თავით და ამოსასვლელად რომ ამოვეტრიანდი, კამეჩის ქვეშ მოგხვდით. ბეჭებით რომ შევაწყუდი, მაშინვე დამიარა შიშის ქრუანტელმა, ვიხრჩობი-მეთქი, მთლად დაეფეთდი. მთელი ძალით ვცდილობ გაგერილო როგორმე. იმის ნაცვლად, რომ დინების მიმართულებით გავეძვრე, საწინააღმდეგო მხარეს მივეჯახირობ. და მაშინ თითქმის ერთბაშად გამერიდა კამეჩი და მეც ამოვსხლტი მალა—ღრმად ჩავისუნთქე. იქავე იყო მტირალა ტირიფი. ნაპირიც, მაგრამ რატომ-ღაც მეოგე მხარეს წავედი—კამეჩებს შორის გაეცურე და აველ ნაპირზე. მხოლოდ ერთხელ მომესმა როყინი.

აველ ნაპირზე, ციებიანივით ვცახცახებ შიშით. ნიკა მეურმემ სახრე მიჩვენა:

—ლაზათიანად გაგისვამდი, მაგრამ ეგ სიმწარეც გვეყოფა.

მერე მეუბნებოდნენ ბიჭები, შენზე უარესი შიში ჩვენა ექამეთო.

ისევ მომესმა როყინი, გავიხედე: ჩემსკენ მოკურავს ბებიაკამეჩი. მოვიდა ნაპირთან, გამიშტერა თვალი და დაიროყინა, თავიც გააქნია.

—ხედავ როგორ გიჯავრდება?—მითხრა ნიკა მეურმემ.

მართლაც მე მიყურებდა და ისეთი ხმით როყინობდა, ყველა დასაფიცარს დავიფიცავ, ნამდვილად მტუქსავდა, თავსაც თითქოს სინანულით აქნევდა. სხვა კამეჩებიც მე მომჩერებოდნენ.

მას შემდეგ არხზეც ხშირად მინახავს ის ბებიაკამეჩი, ურემში შებმულიც და მობალახეც. რამდენი ბიჭიც უნდა ვყოფილიყავით, ადვილად გამომარჩევდა ხოლმე, გაჩერდებოდა, დამაკვირდებოდა, დაიროყინებდა და მერე ისევ განაგრძობდა გზას...

ეჰ, სალდა ახლა კამეჩი!

ნოდარ ღუმბაძის ხსოვნას

წამო, ავყვეთ ვერგს ნაპირს
 მზიურს—ახალ ქუჩებიანს,
 წამო, ვნახოთ ძია ნოდარს
 თქვენთვის რა უჩუქებია:
 გზად ცისფერი მოზაიკა
 და ფერადი შუშებია,
 ყველა ზღაპრის ყველა გმირი
 ერთად მოუქუჩებიათ...
 აქ მტირალა ტირიფები
 და მტირალა ნუშებია,
 აქ კრილობა ძვირფას საფლავს
 ჯერ არ მოუშუშებია...

ლამარ ლაშვილი

პეტირანი ბაბუა

ბაბუა ჰყავთ ვეტრანი
 თამრიკოს და თინას,
 ღღეს მის მკერდზე გამარჯვების
 ორდენი რომ ბრწყინავს,
 ბრძოლის ველზე მოიპოვა
 ორმოცი წლის წინათ.

ქროსი კაკალი

უბანში ვინმემ რომ თქვას, სალომე ალ-ერსიანი მოხუციო, არავინ დაუჯერებს. თვითონაც ამბობს: რის ალერსი, რა ალერსი! ვის ვეალერსო!? ჩემმა შვილებმა და შვილი-შვილებმა ამოვარდნილი ვენახივით მიმატოვეს, აქ ყოფნას ქალაქში წანწალი არჩიეს და ამის შემდეგ ალერსისა და მოფერების თავილა მექენებო!? ეს ასეა, მაგრამ უბნის

გოგო-პიჭები სათამაშოდ სულ მის ეზოში იყრიან თავს, არის ერთი ჭრიამული, სიწობილი, ხტომა და ჭიდაობა. რა თქმა უნდა წუხდება ეზოს პატრონი, მაგრამ არავის არ ახსოვს ვინმე დაეტუქსა ან გაეგდო.

უბნის ბავშვებიდან ყველაზე პატარას — ციცინოს ჩვეულება ჰქონდა: მივიდოდა ჭიშკართან და დაიძახებდა:

- სალომე ბებია, შემომიშვებ?
- მობრძანდი, ბატონო!

ერთხელაც შებეზრდა სალომე და ჭიშკარს მომდგარ ციცინოს მიაძახა:

— რა გული გამიწყალე, მოეთრიე და მორჩი!

მოეთრიეო! განყრა ციცინო და ტირილით წავიდა სახლში.

ბავშვს გული რატომ ვატკინეო, გაიფიქრა მოხუცმა, წავიდა ციცინოანთა, მოეფერა ბავშვს, ხელი წაავლო და თავის ეზოში თვითონვე მიიყვანა, თანაც სხვა ბავშვები გააფრთხილა: არ გავიგონო, ამას ვინმემ აწყენინოსო. ასე დაიწყო მათი გამორჩეული მეგობრობა.

ვის არ გაუგონია ასეთი საუბარი:

- სალომეს ბურღის წყლიდან წყალი ვინ ამოუტანა?
 - ციცინომ.
 - ლელვის კრეფის დროს კალათის მინოდება-გამორთმევაში ვინ ეხმარება?
 - ციცინო.
 - ფარდულიდან პური ვინ ამოურბენინა?
 - ციცინომ.
 - ავად რომ გახდა, წამალზე ვინ გაეგზავნა?
 - ციცინო.
- ერთ დღეს სალომე ეზოში საქმიანობდა.
- ციცინო! — ხმამაღლა დაუძახა გოგონას.

ციცინო თვალისდახამამებაში მასთან გაჩნდა.

— აგე, ვაშლის ქვეშ, მაგიდაზე ქლიავე აწყვია, მიდი და მიირთვი.

— ჯერ კაკლის ალებას გიშველი. — თქვა გოგომ და თავისებურად დატრიალდა: კროცი კაკალი მინიშნებულ ადგილას დაახვავა, მერე კი გემრიელად შეექცა ქლიავს.

წასვლის წინ სალომემ ჯიბე-უბეში კაკლები ჩაუწხრიალა და თვითონაც ეზოდან გავიდა, ვენახში მაქვს საქმეო.

თავის ეზოში შესვლისას ციციწომ უნებლიეთ ასე უთხრა: — შინ დღეიურ დაბრუნდი, ვინმემ კაკალი არ მოგპაროსო. სალომე გააკვირვა გაფრთხილებამ; რაც არასოდეს მომხდარა, რამ აფიქრებინაო!

იმ საღამოს მოხუცი შინ დაღამებულზე დაბრუნდა, ახლა დავიძინებ, კაკლის ხვალ დაეებინავებო, — გაიელო გულში და დასაძინებლად ავიდა. შუალამე გადასული იყო, რომ გამოეღვიძა. რა ჯანდაბამ გამომაღვიძაო? — გაუკვირდა და ძილის შესაბრუნებლად გვერდი იცვალა. ამ დროს ჩხრიალი გაიგონა; სმენად გადაიქცა. კვლავ გაისმა ჩხრიალი. გულადი, მარტოობას შეჩვეული მოხუცი ადგა, ჩაიცვა, იქვე მიყუდებული ჯოხი ხელში დაიკავა, კარი გამოხსნა და კიბის მაღლითა საფეხურიდანვე ჩაიძახა:

— ვინ ოხერი და მამაძალი ხარ მანდ?

სალომეს მოეჩვენა, თითქოს კაკლის ხვებითან ახლო მდგომი კალათა შეტოკდა. ქალმა შუქი აანთო, მიფანტულ-მოფანტულ კაკლებს მზერა გადაავლო და მიხვდა, რომ კაკლის გროვას რაღაც შეხებოდა, თუმცა კლემბით არ აკლდა. ახლა კალათაში ჩაიხედა და სხვადასხვა ფერის ოთხი ლამაზი კნუტი დაინახა, რომლებიც აქამდე სალომეს საბძელს აფარებდნენ თავს. ველურად გაზრდილი ფრთხომელა ჰატარა კნუტები ჯერ გაინაბნენ, მერე შიშით შეხედეს ადმიანის ხელში მომარჯვებულ ჯოხს და აქეთ-იქით გაიქც-

ნენ. მეორე დღეს სალომე მეზობლებს უამბოდა, როგორ გაიხადეს კნუტებმა კაკალი სათამაშოდ. ამბავს ციციწოც ისმენდა და წაილაპარაკა:

— გულგახეთილები ახლაც გარბიან — ერთი დასავლეთისკენ, მეორე აღმოსავლეთისკენ, მესამე სამხრეთისკენ, მეოთხე ჩრდილოეთისკენ.

— დახე ამ სასიკვდილეს, როგორ მასხრად მიცდებს! — და სალომე ზუმრობითვე წაიწია ციციწოსაკენ. ციციწომ შორს გახტა, მერე შემობრუნდა და საყვარელ ადამიანს მოფერებით მიაძახა:

— კნუტებისაგან შეშინებულო!

ბოტმ და ბვანსა ლაშქრობაში

თავდაცვითი I

ავბოჩი - ბოა ლაშქარი.

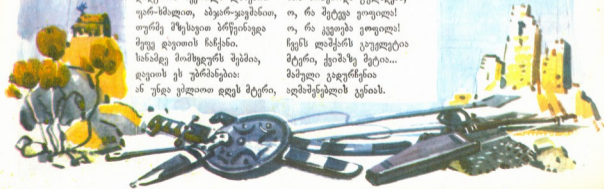
ალმასანდრო დილმასხვილი

დიდგორის ომი

დიდგორი დიდი გორია,
ნუთუ არ გაგვტონია?
როგორ არ გაგვეტონება,—
გამჭრიახი გაქვს ტონება.
მატიანეში წერია;
ქვეყანას ელდა სცემია,
ურჯულთ შემოგვესევია,
სტუმრად კი არა გვწვევია.
დიდგორს შეერილა ღაშქარი
ყარ-სმალთ, აბჯარ-ჯაგმანით,
თურმე მსესავით ბრწყინავდა
მეფე დავითის ჩაჩხანი.
სანამდე მოშხედურს შებშია,
დავითს ეს უბრძანებია:
ან უნდა ვებლით დღეს მტერი,

ვით მამულიშვილთ შებფერით,
ან გაღბგვუგავს, გაგვთელავს,
ერთს არ დაგვტოვებს ქართულად;
ვენასებს ავეინებსავენ,
წარბი თუ ოდნავ შევსარეთ.
გადაგვაქცევენ მონებად,
მზე სიკვდილს ჩაეკონება.
დუში ჰკრეს თურმე უღაუბებს,
მთა მოჭეოდა გულადებს,
ო, რა შერტვა უოფილა!
ო, რა კვფთება ფოფილა!
ჩვენს ღაშქარს გაუქლეტია
მტერი, ჭვიშაზე მეტია...
მამული გადურჩენია
აღმაშენებლის გენიას.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ცოცხალი ავთიაჟი

ხახვის და ნივრის ამბები
მიწამ ქალაქში ახვია,
ბევრი რაიმეს წამალი
ნითრია და ხახვია.
პიტნა, ომბალო, ქონდარი,
წიწმარტი, კამა, ტარხუნა...
ვინ მოთელის, ბაბოს ბოსტანში
რა რისთვის გადანახულა.
ნიახურსა და ოსრახურს
აქვს სამკურნალო თვისება,
ჭარხლის და კვანძის სურები
უებარ წამლით ივსება.
მკურნალი არის სტაფილო.
თუ დროზე მიტანილია,
ვინ მოთელის, მწვანე წიწმარტი
რამდენი ვიტამინია.
ხახვან რას წაეალთ წამლებზე,
წამლები რაკი აქვეა,
თურმე ეს ბებოს ბოსტანი
ნამდვილი ავთიაჟია.

ბატი და მამალი

ერთხელ ქალაქს ესტუმრა
ბატი ბეიტთა ამალით,
მომართობას ქუჩებში
უძღვეოდა მამალი.
წესის დამრღვევთ ვიგილით
ასერებდა მალიმალ,
ბარე ათჯერ მამალმა
ბატც დეახარიმა.
გულუბრევილო სტუმარი
დაიბნა და გაბრუვდა.
და თავისი ბეიტებით
სოფლისაქენ გაბრუნდა.

თვალეზს გვიკატუნებს

ალიონზე ბულბული
ევიბრება ბულბულს,
სით ვალურსება
გვირილას და სუჭმულს.
გნოლი გნოლთან ფუთფუთებს,
იძენფუნ ბუღეს,
ფულურთმი ბეს ფოთლის
ურთბალიში უღვეს.
რუსზე რუსი კაკაბი
განაპირდა რუსთან,
რუ კი მოდის რაკრაკით
ციფ-ციფი და სუფთა.
დილა აფრქვევს ფერადი
უვაფილების სურნელს,
და მზე ცადან ოქროსფერ
თეხლებს გვიმაჭუნებს.

დიე სახლთა

მხატვარი ლალო ტატიშვილი

ირინე აივანზე გამოვიდა. მისი სახლი ტყის გვერდით დგას, მაღლივი, ძაღზე მაღალი სახლია. ირინემ ბინოლი მოიმარჯვა, ცადი თვადი მოჭუტა და ძაღლი დანახა, არა, ჯერ ქალი, რომელიც გაჩერებასთან იდგა და ჩანთას იქნედა, მერე კი ძაღლი.

მოვიდა ავტობუსი, ქალი ავიდა, ძაღლი კი დარჩა.

განსაკუთრებული არაფერი ჰქონდა ამ ძაღლს. რუხი, მოკლე თათები, დიდი ტანი, ციკქნა კუდი. ირინეს ეზოში ხომ იმაზე გაცილებით უკეთესი ძაღლები არიან, ღამაზები, სუფთები, მგლებიანი, ღვინე მოსიარულეებიც. ეს კი ღვინეზე ნამდვილად ვერ გაივლის.

ირინემ სასწრაფოდ მოიცვა ჯუბა და შინიდან გამოვიდა. ღიფტი ნელა ეშვებოდა, ირინეს სული დაეღია, სანამ მეთექვსმეტე სართულიდან დაბლა ჩააღწევდა, ხომ შეიძებოდა ძაღლს რაღაც შემთხვევად. მაგრამ არ, ღიფტი ჩავიდა და ირინე წამში ქუჩაში გაჩნდა. ძაღლთან მისვლაც ვერ მოასწრო, რომ მოეხვია:

— ვისია ეს ყურმა?

ეს ხმა ძია პეტოსი იყო, იგი სათვალეებიდან გადმოსცქეროდა ჭოლა თვალებით.

— არავისი, ტყიდან მოვიდა. ვილაც დეიდა მოიყვანა და ავტობუსის გაჩერებასთან დატოვა.

— ჩვეულებრივი ისტორიაა. ხედავ, ყელსაბამზე ტრეფონის ნომერი აქვს. ჯობს, წავიყვანო, ოთახში ჩავკეტავ და საღამოს პატრონს დავერეკავ.

— თქვენ არ მოგცემთ ძაღლს!— ფხვი დაბაკუნა ირინემ.

— გასსოვდეს, ირინე, შენ რომ ძაღლი წაიყვანო. ვინ იცის, როგორ ინერვიულებს პატრონი. ძაღლიც მოიწყენს, საკმელს არ გავკარება და იქნებ დაილუპას კიდეც, — რატომღაც დააშინა ძია პეტო.

— ორკაპიანი ხომ არა გაქვთ? — შეხედა ირინემ.

— რა თქმა უნდა, ახლავე დაგერეკავთ და პატრონს მოვიყვანო, — ესიამოვნა ძია პეტოს და ჯიბისაკენ წაიღო ხელი.

— არა, მე დაგერეკავ, თქვენ კი სამსახურში

წაბრძანდით,—ისეთი დამაჯერებლობით განაცხადა გოგონამ, რომ ძია პეტლ უხმოდ დაემორჩილა.

— ადექი, გვეოფა მხარ-თეძოზე წოდა, — საყველში სწედა ძალღს ირინე.

ძალღი მინდობიდაღ გაჰყვა. ის იყო ქუჩა გადაჭრეს და ტღღეფონის ჯღბურთან შეჩერდენენ, რომ წინ მგზობღის ბიკი მიზღ აესგეტათ.

— იყიდე? — ჰკითხა მან.

— ჰატრონს დაეკარგა, დამიკირე!

მიზღმ ღრთზიდაღ მოკიდა ძალღს საყვეღუს ხეღი, ირინე კი ჯღბურში შევიდა.

— აღღ, ვინ დაპარაკობს? დირექტორი? — მოზრძანდით ჩვენთან ძალღს წასაყვანად. საგა ვარ? ახადგაზრდობის ქუჩაზე ყვეღაზე დიდ სახღ-თან! — გაჰყვირღა ირინე.

— ესეც ასე, მიზღ,—თქვა ირინემ და ყურბღ-ღი დაკიდა,—ახღა დასასვენებელი სახღის დღირქუ-ტორი მოვა და ის წაიყვანს ძალღს.

— მე მგვონა ძალღი ჩვენი იყო.—ჩაიბურღ-ღუნა განაწყენებულმა მიზღმ.

მაღე გამოჩნდა მანქანა. იკიდან შღაპიანი კაცი გაემოვიდა. ძალღმა მზიარულად ააქიცინა კუღი და მამაკაცის ფეხებთან ჩაჯღა, მერე ბურღზე გაგორღა და ფეხები მაღღა აიშღირა.

— გრბვენოღეს, რუსღან,—თქვა კაცმა და ირინეს მიმართა: შენ დარეე, გოგონა? ხეღავ, როგორი დამოუკიდებელი ყოფიღხარ. მაღღობღ-ღი ვარ! აბა, რუსღან, წავეიდეთ!

ირინე შინ დაბრუნღა და აივანზე გავიდა. აივნღიდან მთელი ქაღაქი მოჩანღა.

თარგმანა ლუიზა ასათიანმა

მთაბარისა ხალოია

ჩამი უიხი

ხუთი წღისაც არა ვარ,
კითხვა უპღვე ვიცი,
კოსმონავტი გამოვღალ,
ასე დავიფიცე.
ვერცხღისფერი რაკეტით
შემოვიფრენ სეცას,
მთვარეც ჩემი იქნება,
ვარსკვლავებიც, მსეცა.
ასრულღება უთუოდ
ეს სურვიღლი ჩემი,
გვერღში შეავღეს ოღონდაც
ქუღამ ღღღაჩემი.

СССР

აი, ვაშლივით ორ-ორ ლოყაწითელი ბავშვები ორ-ორი ხალისიანი, ციმციმა შავი თვალებით გვიცინიან... მოდიან და მოიმღერებენ... ცეკვა-ფარცაობენ ან „ცეროდენა“ გემით წინ, მომავლისაკენ მიეშურებიან... ეს ელუარდ ამბოკაძის ნახატებია და აღევანდელ პატარებს სხვის არავის ნახატში ისინი არ შეეშლებათ. იმიტომ, რომ წლების მანძილზე შეეჩვივნენ ელუარდ ამბოკაძის მიერ დასურათებულ წიგნებს, ჟურნალებს, გაზეთს, სახელმძღვანელოს, მულტფილმს.

ჟურნალ „დილის“ კარი ელუარდ ამბოკაძემ ამ 25 წლის წინათ შემოხსნა— იქნებ თქვენს დედებს და მამებს ახსოვდეთ თერთმეტი მოხუცის— 1960-ის და ცინცხალი ბიჭის— 1961-ის შეხვედრა „დილის“ ფურცლებზე... იმ ნახატს პირველად აწერდა ხელს ახალგაზრდა ელუარდ ამბოკაძე. მას შემდეგ მხატ-

ვარმა აურაცხელი საბავშვო ნახატი შეასრულა და ზოგი მათგანი თაობებისათვის დაუვიწყარი გახდა. აი თუნდაც ქართული ზღაპრის „წიქარას“ შესანიშნავი ილუსტრაცია: კლდის ქიმზე ჯიხვივით შემართული, ღონიერი, სანდო და საიმედო ხარი— მზეში გახლართული რქებით, და მის ზურგზე— პატარა, კრულხალათიანი ბიჭუნა ქირის მაკენესებელი თუ ლხინის მომღერალი სალამურით ხელში...

„დილის“ მკითხველებს უთუოდ ახსოვთ ელუარდ ამბოკაძის ნახატი-ხუმრობებიც—ათასნაირი, ხალისიანი და თან ჭკუის სასწავლებელი!

მულტფილმი „უხვირო დათუნია“ გინახავთ? ის დათუნებრივ ელუარდ ამბოკაძემ დახატა და დიდი ხნის „ერეკლე მეფე“ და „ინ-

გილო ქალიც“; ან იქნებ თქვენს უფროს და-ძმებს ახსოვდეთ ტელეგადაცემა „ჯადოსნური საღებავი“, რომელიც ამბოკაძის მიჰყავდა.

სულ მალე გამოვა ელუარდ ამბოკაძის მიერ დასურათებული „წიქარა“ და იროდიონ ველოშვილის ლექსების კრებული „ბიჭო გოგია“, მერე კი სხვა ზღაპრებიც: „ნაცარქექია“ და „ცეროდენა“.

მაგრამ მარტო ბავშვებისათვის არ მუშაობს ელუარდ ამბოკაძე. მისი ფერწერული ნამუშევრები გამოფენილი ყოფილა ჩვენში და მოსკოვში, გერმანიაში თუ კულძულ კუბაზე.

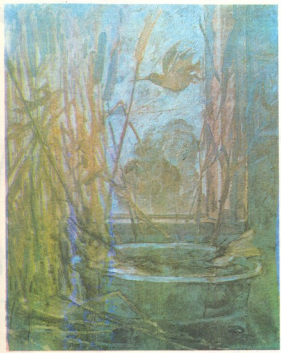
ახლა მიველოცოთ ელუარდ ამბოკაძეს 50 წლის შესრულება და ვუსურვოთ კიდევ დიდხანს ემღერებიანოს თქვენთვის მგობრობის საღიხნო სალამური...

„შაბილი“

„საბუღარი“

„ნატარგორბი“

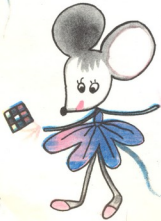
„უპილის კორბები“

პირი პირინამი

თახჩაუმი

გნაწა თავვი ძველ თახჩაში
 უღვამს იგრესს, თან ქირქილებს:
 — ტაში, ბიჭო! აბა, ტაში! —
 გულს უსარებს შვილიშვილებს. —
 ეს ქილები, ნატა ბებოს
 თავისთავს რომ ურჩენია,
 გაისარეთ, ჰატარებო,
 დღის შემდეგ სულ ჩვენია!
 კომპოტები, მურაბები
 და ხილფაფაც დავგონა თავვეს,
 სახალწლოდ, გეფიცებით,
 ლამაზ სუფრას გავშლი აქვე.
 დილილ-დილილ! მივყარს ტკბილი
 კაკლის ქილა, მარწყვის ქილა! —
 იმ ქილებზე ასკენილით
 გნაწამ დიდხანს იქირქილა.
 ტრიალებდა ჯამბაზივით,
 აკეთებდა სალტო-მალტოს:
 — აღარაფერს აღარ ვჩივი,
 აღარაფერს აღარ ვდარდობ!
 ახლა მხოლოდ ერთადერთი
 გასასხნელი მინდა ქილის...
 ვეღარ სვდებით, რომ დაფებრდი,
 სამაგისოდ სად მაქვს კბილი! —
 წოწუნუნებმა დამშვიდეს:
 — შენ გე საქმე, გნაწა ზანავ,
 ჩვენ მოგვანდვ, შვილიშვილებს,

ავისრულებთ ნატერას სწრაფად.
 თუძვა ჰატარები ვართ და
 კიჭუნები გვიგავს ნემსებს,
 ქილებს გავსხნით ისე მარდად,
 სულ ნაწერწკლებს დავაკვებსებ!—
 უცებ,—რაო! რა გვინდაო!—
 წინ დაუსტათ კნიწა თავვი.
 თვალებს დავთხრით საითთაოდ,
 არ მოვიძებებთ სახლში არვის:
 ნეტა მოკვებდე: ტა-ტა-ტა-ტა!
 ვაი, ეს რა გავიგონე!
 ვის მარცვაფადით? საწვალ ნატას?
 მარტოხელა ჰენსიონერს?
 სომ დაგვისეთ თვალი ქურდებს!
 გულში ჩუმაღ მწუფელით ალბათ...
 ჰატარები აწუწუნდნენ:
 — ჩვენ რა... აგე კნაწა ზანა!
 — თქვენ მოგიკვლათ კნიწა ბებო,
 რად აშევეით ამის სიტყვას?
 ბაღებს გავასეირნებო.
 ვიშ, ქა! როგორ გამაბრიყვა!—
 შესწიოდა კნაწას კნიწა
 და აურიდა თავს ქოქალას:
 — ის დღე რატო არ დაიქცა,
 როცა გამოკვევი ცოლად!—
 დაიმორცხვა კნაწამ ძლიერ,
 და აუვსო სევდით გული
 მზგრამ მინც ფურად ქილებს
 განცქეროდა სინანულით.

მხატვარი ნანა ზურაბულია

საქ. ბიბლიოთეკა
 საქ. ბიბლიოთეკა
 ბიბლიოთეკა

ბებიას ფაჩუჩები

ბებია მანო თავიდანვე მოუსვენარი ქალი ყოფილა. ის არ არჩევდა ქალისა და კაცის საქმეს, ყველაფერს ერთნაირად ეჭიდებოდა თურმე.

ამ ქიდილში წაქცევა რას მიქვია, არც კი დაუჩოქიაო.

ახლა?

მოხუცდა მანო ბებია, წელშიც მოიხარა მაგრამ საქმეს მაინც არ ვშვებდა. დილაადრია-ნალ ქათმებს საკენკს დაუყრის. სოფლის ბოლოზე, ქალაში, ტბასთან ბატებს ჩარეკავს ხოლმე. ხბოს გამოიყვანს, კარგ ბალახიან ადგილს შეურჩევს.

შვილები და შვილიშვილები საყვედურო-

ბენ: გაჩერდი, მოისვენე, გეყოფა ამდენი შრომაო. შენ ახლა ვალმოხილი ხარო, ამშადენი შვილები და შვილიშვილები დახმადლო. დაჯექი, ბრძანე! რაც გინდა ყველაფერს მოგართმევთო.

ბებია მანო მაინც თავისას არ იშლის. წინდების ქსოვა იცის. ქსოვს და ქსოვს! ზამთარში მივლ ოჯახს—დიდსა და პატარას, ყველას მისი მოქსოვილი წინდები აცვია.

ახლა ფაჩუჩების ქსოვა განა დაავწყყდა!

თუ გაიგო, მეზობლებში ბავშვი დაიბადაო, იტყვის: იმ ბავშვს ფაჩუჩებს მოვუქსოვო. ქსოვს და ქსოვს ფაჩუჩებს. მერე რა კარგებს, რა ლამაზებს. კარგად ვეღარ იხედვია, მაგრამ მაინც ისე ქსოვს, რომ ერთი თვალის კი არასაღ ჩაუვარდებიაო, რა გაწაფული ხელი აქვს, არც დასცქერის ჩხირებს! თუ ვინმეა ახლოს, მას ესაუბრება. მისკენ იხედება. თითებსა და ჩხირებს მაინც არ აჩერებს.

ერთხელ ბებია მანომ ფაჩუჩების ქსოვა მოათავა და ახლა რომელიღაც ხალათი გამოძენა. ზედ დიღები იყო დასაკერებელი. გამოიტანა პაწაწკინტელა კალათი, თავის პატარა სკამზე დაჯდა. კალათიდან კოქი ამოიღო, ძაფი გადაწყვიტა და შავი ხავერდის ბალიშიდან ერთი ნემსი გამოაძრო. უქირს ნემსში ძაფის გაყრა, მაგრამ იხტიბარს არ იტეხს, ცდილობს, ცდილობს და ვერ გაუყრია.

ჯავრობს ბებია მანო:

— ეს ყუნწი რა უბედურად აქვს დაპატარავებული ამ ნემსს!

ეს სიტყვები გაიგონა მისმა შვილიშვილის შვილმა მზიულამ, წამოხტა, მიირბინა და ვუბნებდა:

— ბებია, ბებიკო, მომეცი ეგ ნემსი და ძაფი. მე ავაგებ.

დახედა მზიულამ ბებიას ხელში ნემსს და გადიკისკისა.

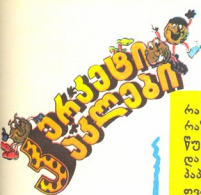
— რა გაცინებს, გოგო, რა დაინახე?

— აბა ვის არ გავციენება! ყუნწი რა შუაშია. ნემსს წვერში როგორ გაუყრიდი ძაფს.

— აი, თურმე რატომ ვერ ამიგია.— ჩაილაპარაკა ბებია მანომ რაღაც სინანულით, და ის მაინც არა თქვა: დაებერდი, თვალს დამაქლდა, კარგად ვეღარ ვიხედებოო. ან რატომ უნდა ეთქვა—წინდა-ფაჩუჩების ქსოვაში ხომ მაინც ბადალი არა ჰყავს!

მხატვარი ლალი ლომთაძე

ბამოსე

რა უნდა იყოს ნეტაეი, რაზეც გვიამბობს კახა? წუხელის თურმე იფრინა და შთებეც გადალახა, პაპა და ბებო სოფელში თვალდახუჭულმა წახა...

რა გზით უნდა დააღწიონ თავი კატას თავგზაზე?

ხაქართველოს ალექ ცყ-ისა და ვ. თ. დენინის საბეღლოსის პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს ყურანალი უმცროსკლასელთათვის.

გამოდის 1927 წლიდან. საქ. კ. ცყ-ის გამოცემლობა.

შთავარი რედაქტორი მეხმარ ნიშარაძე

სარედაქციო კოლეგია: მღუარდ აბრამ-კაძე, ილია ანთოლაძე, გიორგი ლაბი-თაშვილი, სოლომონ დემურაძე, ვაჟა-ფშაველას ძეგლი, ლილია შარაძე, მანანა კობახიძე, გიორგი ლოსაბერიძე, ვაჟა-ფშაველას ძეგლი, გურამ ნაღრიძე, გიორგი რამიშვილი (სამხატვრო რედაქტორი), თინათინ ხალაური (კმ. მღვანე), ვივი ქველამიძე, ვივი შიში-ნაძე, მანანა ხაჩიძე.

ტექნიკური რედაქტორი ენელ წერეთელი

მისამართი: რედაქციის, გამოცემლობის, სტამბის—თბილისი, დენინის, 14. ტელ.: ში. რედაქტორის 98-41-80, 98-98-15; კმ. მღვანის 98-10-82, 98-98-18; სამხ. რედაქტორის — 98-98-18; განყოფილებების: 98-98-19; 98-98-17.

ვადეკა ასაწობად 27. თს. 85 წ. ზღ-მორეკლია დასაბეღლად 24. 07. 85 წ., ჰალ-ლის ზომა 80×90¹/₂, თოვ. ნაბ. ფურც. 2,5 ტირაჟი 168.000, შედეკა 1198.

უდაზ ნახტი თავაზ საუბრისი

«Дила» («Утро»), ежемесячный журнал ЦК ЛКСМ Грузии и Грузинского Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина для младшеклассников, на грузинском языке.

Отпечатано в типографии издательства ЦК КП Грузии.
Главный редактор Энвер Нишарадзе (тел. 93-41-30).
Адрес редакции и издательства: 380096, г. Тбилиси, ул. Ленина, 14.
Объем 2,5 печатных листа, тираж 168 000. Заказ № 1198.

668/20

საქართველოს
გრაფიკის მუზეუმი

„ქიქის“ სამხატვრო მუზეუმი

„ჩემი სოფალი“

ეთარ ბოლქვაძე. თბილისი.

„ზაფხული ტყეში“

ზურაბ მებრძვილი. ბორჯომი.

